IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Emakasisese rasestumisvastase vahendi ehk spiraali paigaldamine

Käesoleva infolehe eesmärk on tutvustada emakasisest rasestumisvastast vahendit ja selle paigaldamist.

Emakasisene rasestumisvastane vahend (ESV) on T-kujuline vahend, mis asetatakse raseduse vältimiseks emakasse. ESV võib sisaldada metalli või kollaskeha hormooni. Metalli sisaldav ESV hoiab ära viljastumise, kuna mõjutab sperma ja munaraku liikuvust. Samuti vähendab see sperma võimet viljastada munarakku. Hormooni sisaldav ESV pidurdab emaka limaskesta kasvamist ja vähendab menstruatsioonivere hulka. Seetõttu on seda soovitatav kasutada naistel, kellel on vererohked menstruatsioonid.

ESV sobib naistele, kes soovivad pikka aega hoiduda rasestumisest. ESV sobib ka imetavale emale, kuna emakasisene spiraal ei mõjuta rinnapiima hulka ega kvaliteeti. ESV-d võib paigaldada ka sünnitamata naisele.

Rasestumise tõenäosus on ESV kasutamise korral väga madal – ühe aasta jooksul rasestub 100 naisest üks. Kui olete rasestunud ja soovite rasedust säilitada, tuleb arstiga nõu pidada ESV eemaldamise osas. Väga harva, viie aasta jooksul ühel naisel tuhande kohta, on võimalik emakavälise raseduse tekkimine. ESV toime avaldub kohe pärast paigaldamist. ESV eemaldamise järel taastub naise viljastumisvõime ruttu: rasestuda võib järgmise menstruatsioonitsükli jooksul.

ESV paigaldamine

Enne ESV paigaldamist tehakse vajadusel PAP- või HPV-analüüs.

ESV paigaldab naistearst; paigaldamine võtab aega mõne minuti. Protseduuri ajal võite tunda ebamugavust, vahel valu. Vajadusel kasutatakse paigaldamise ajal valu leevendamiseks lokaalseid valuvaigisteid, näiteks lidokaiinigeeli emakakaelal. ESV-d võib paigaldada igal ajal menstruatsioonitsükli jooksul; parim aeg paigaldamiseks on menstruatsiooni aeg. ESV paigaldamiseks peab olema kindel, et Te ei ole hetkel rase. Kui Te ei kasuta hormonaalseid rasestumisvastaseid vahendeid või Teil ei ole ESV-d, mis vajab tähtaja möödumise tõttu vahetamist ning puudub menstruatsioon, on vaja enne paigaldamist teha rasedustest. Sünnituse järel on võimalik ESV paigaldada alates 4.–6. nädalast pärast sünnitust. Pärast aborti võib ESV paigaldada kohe.

Pärast ESV paigaldamist võib lühikest aega esineda alakõhuvalu. Valu leevendamiseks kasutage apteegis käsimüügis olevaid valuvaigisteid. Paari päeva jooksul pärast ESV paigaldamist ärge olge vahekorras. Esimestel kuudel võib menstruatsioon olla tavalisest vererohkem ja kesta kauem.

Tampoonide kasutamisel olge ettevaatlik, et Te tampooni eemaldamisel ei tõmbaks vahendit paigast. Pärast menstruatsiooni saab ESV eemaldusniitide olemasolu kontrollida sõrmede abil.

ESV võib jääda emakasse sõltuvalt valitud vahendist kolmeks kuni kaheksaks aastaks. ESV kasutamise ajal käige tavapäraselt naistearsti juures kontrollis.

ESV kasutamise võimalikeks tüsistusteks on sisemiste suguelundite põletik, ESV iseeneslik väljumine, rasestumine, kehvveresus. Haruldase tüsistusena (1:1000) on võimalik emaka mulgustumine (perforatsioon) protseduuri ajal ja ESV sattumine kõhuõõnde. Siis on vaja ESV eemaldada operatsiooni teel.

Pöörduge naistearsti poole, kui Teil tekib püsiv alakõhuvalu, valu suguühtel, ebatavaline veritsus või voolus tupest, samuti juhul, kui ESV eemaldusniite ei ole sõrmedega tunda või kui menstruatsioon hilineb.

Küsimuste korral ja lisateabe saamiseks pöörduge oma raviarsti poole.

ITK662

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 28.06.2023. a otsusega (protokoll nr 13-23)